

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Literatura niemiecka - wykład III		9.2.0542	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Literatury i Kultury Niemieckiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. dr hab. Marion Brandt; dr Dariusz Pakalski; dr hab. Agnieszka Haas, profesor uczelni; dr Eliza Szymańska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład		30 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		8h godzin - przygotowanie do zajęć oraz	
zajęcia w sali dydaktycznej		samodzielna lektura;	
Liczba godzin		12 godzin - przygotowanie na zaliczenie ustne oraz	
Wykład: 30 godz.		samodzielna lektura.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2024/2025 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		- niemiecki w wymiarze 95.00%	
		- polski w wymiarze 5.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
- Wykład z prezentacją multimedialną		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		zaliczenie ustne	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie z oceną na podstawie ustnej wypowiedzi na dwa wybrane tematy - 100%.	
		Warunkiem otrzymania zaliczenia jest 80% obecności na wykładzie.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	zaliczenie ustne
	Wiedza
K_W05	+
K_W09	+
K_W11	+
K_W17	+
	Umiejętności
K_U09	+
	Kompetencje społeczne
K_K01	+
K_K02	+
K_K05	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Warunkiem uczestnictwa w wykładzie jest zdanie egzaminu z Literatury niemieckiej w semestrze trzecim. W wyjątkowych przypadkach osoba prowadząca zajęcia może odstąpić od tej zasady.

B. Wymagania wstępne

Umiejętność analizy i interpretacji dzieł literackich, wiedza na temat historii literatury niemieckiej do początku XX wieku.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z najważniejszymi wydarzeniami literatury niemieckiej w pierwszej połowie XX wieku w kontekście literatury światowej i z uwzględnieniem kontekstu historycznego i kulturalnego. Studenci poznają procesy rozwoju twórczości literackiej oraz ćwiczą umiejętność interpretacji wybitnych utworów. Nauczanie historii literatury powinno służyć lepszemu zrozumieniu kultury niemieckojęzycznego obszaru.

Treści programowe

Literatura niemiecka od początku XX wieku do 1949 roku:

dekadencja, estetyzizm (Stefan George), Rainer Maria Rilke (poezja, Die Aufzeichnungen des Malte Laurids Brigge), Thomas Mann (Die Buddenbrooks, opowiadania, Der Zauberberg), Wiener Moderne (Arthur Schnitzler, Hugo von Hofmannsthal), Frank Wedekind (Frühlings Erwachen, Der Erdgeist); Franziska zu Reventlow, Franz Kafka (Das Urteil, Die Verwandlung, In der Strafkolonie, powieści); ekspresjonizm, poezja (Georg Heym, Georg Trakl, Gottfried Benn, August Stramm), dramat ekspresjonistyczny (Walter Hasenclever, Georg Kaiser), Dada (H. Ball, K. Schwitters), Nowa Rzeczowość, powieści o tematyce wojennej (Ernst Jünger, Erich Maria Remarque), Alfred Döblin (Berlin Alexanderplatz, opowiadania), Hans Fallada (Kleiner Mann – was nun?), Erich Kästner, pisarki okresu międzywojennego (Irmgard Keun, Marie-Luise Fleißer, Mascha Kaleko), Else Lasker-Schüler (poezja, proza, dramat), teatr w okresie międzywojennym, Bertolt Brecht (teatr epicki, Die Dreigroschenoper, Mutter Courage), literatura austriacka: Robert Musil (Törles, Der Mann ohne Eigenschaften), Stefan Zweig, Joseph Roth, Hermann Hesse (Der Steppenwolf), literatura emigracyjna (Anna Seghers, Judith Kerr, Klaus Mann), literatura III Rzeszy, „emigracja wewnętrzna”, literatura prześladowanych pisarzy, początki życia literackiego po 1945: Kahlschlag- und Trümmerliteratur, Heimkehrerthematik - W. Borchert (Draußen vor der Tür); Gruppe 47, II wojna światowa i Shoah w poezji: Günter Eich, Nelly Sachs, Paul Celan.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć :

- Anz, Thomas: Literatur des Expressionismus, Stuttgart 2002.
- Bark, J., D. Steinbach, H. Wittenberg: Epochen der deutschen Literatur, Stuttgart (Klett).
- Beutin, Wolfgang (Hg.): Deutsche Literaturgeschichte. Von den Anfängen bis zur Gegenwart, Stuttgart 2001.
- Fähnders, Walter: Avantgarde und Moderne 1890-1933, Stuttgart 1998.
- Nürnberger, Helmut: Geschichte der deutschen Literatur, München 1998.
- Brandt M.: „Mehr als ein seltsam belebtes Bild – und weniger als eine Zauberin“. Über Gertrud Kolmar. [w:] Autorinnen der Weimarer Republik. Red. Walter Fähnders i Helga Karrenbrock. Bielefeld 2003, s. 59-77.
- Brandt M.: Nelly Sachs. Meridiane der Sehnsucht. [w:] Deutschsprachige Nobelpreisträger für Literatur. Red. K. Ruchniewicz, M. Zybura. Dresden 2019, s. 169-185.
- Brandt M.: Alfred Döblins Reise in Polen: Eine textgenetische Studie: Mit editorischem Kommentar und der Rezeptionsgeschichte des Buches. Wiesbaden 2020.

A.1.1

Lektury do wyboru:

- Thomas Mann: Buddenbrooks (lub:) Der Zauberberg.
- Arthur Schnitzler: Fräulein Else (lub:) Traumnovelle.
- Hugo von Hofmannsthal: Brief des Lord Chandos an Francis Bacon vom 22. August 1603.
- Frank Wedekind: Frühlings Erwachen (lub:) Erdgeist.
- Franziska zu Reventlow: Ellen Olestjerne.
- Erich Maria Remarque: Im Westen nichts Neues (lub:) Ernst Jünger: In Stahlgewittern.
- Alfred Döblin: Die Ermordung einer Butterblume, Berlin Alexanderplatz, Reise in Polen.
- Erich Kästner: Emil und die Detektive (lub:) Fabian.
- Hans Fallada: Kleiner Mann, was nun?
- Irmgard Keun: Gilgi, eine von uns (lub:) Das kunstseidene Mädchen.
- Bertolt Brecht: Die Dreigroschenoper (lub:) Mutter Courage und ihre Kinder.
- Stefan Zweig: Schachnovelle.
- Anna Seghers: Der Ausflug der toten Mädchen.
- Judith Kerr: Als Hitler das rosa Kaninchen stahl.
- Wolfgang Borchert: Draußen vor der Tür, opowiadania.
- Stefan George, Rainer Maria Rilke, Christian Morgenstern, Jakob van Hoddis, Georg Trakl, Georg Heym, August Stramm, Gottfried Benn, Kurt Schwitters, Bertolt Brecht, Kurt Tucholsky, Erich Kästner, Mascha Kaleko, Else Lasker-Schüler, Gertrud Kolmar, Paul Celan, Nelly Sachs: wiersze.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W05, K_W09, K_W11, K_W17
K_U09
K_K01, K_K02, K_K05

Wiedza

Student:

- ma uporządkowaną i zaawansowaną wiedzę ogólną obejmującą niemiecką terminologię, teorię i metodologię z zakresu literaturoznawstwa (K_W05);
- charakteryzuje epoki literackie w krajach niemieckojęzycznych (K_W09);
- wymienia i charakteryzuje tendencje, nurty, szkoły i ugrupowania literackie w krajach niemieckojęzycznych w pierwszej połowie XX wieku (K_W09);
- charakteryzuje twórczość przedstawicieli szkół literackich, nurtów, tendencji stylistycznych w krajach niemieckojęzycznych oraz gatunki charakterystyczne dla nurtu, szkoły, epoki literackiej z pierwszej połowy XX wieku (K_W11);
- rozumie historyczne przemiany w literaturze niemieckiej i jej specyfikę oraz ewolucję formalną (K_W17);
- wskazuje zależności pomiędzy powstawaniem dzieł literackich w krajach niemieckojęzycznych a sytuacją historyczną (K_W17).

Umiejętności

Student:

- interpretuje teksty literackie z zastosowaniem metod literaturoznawczych (K_U09).

Kompetencje społeczne (postawy)

Student:

- ma świadomość swojej wiedzy i swoich umiejętności w zakresie historii literatury w I połowie XX wieku (K_K01);
- podchodzi krytycznie do odbieranych i pozyskiwanych treści (K_K01);
- potrafi ocenić, kiedy do rozwiązania problemu w zakresie historii literatury I poł. XX wieku potrzebna jest wiedza eksperta, nawiązać kontakty i zwrócić się o pomoc (K_K02);
- ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie i propagowanie dziedzictwa kulturowego Europy (K_K05);
- ma świadomość znaczenia tego dziedzictwa dla zrozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych (K_K05).

Kontakt

marion.brandt@ug.edu.pl